

TAHAKKUKU TAHSİLE BAĞLI VERGİLER

Türk Vergi sisteminde, vergilendirme süreci genellikle genellikle dört aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar Vergi Usul Kanunu'nun 20 ila 23'üncü maddelerinde düzenlemiş olup; **Tarh** (verginin hesaplanması), **Tebliğ** (mükellefe bildirilmesi), **Tahakkuk** (verginin kesinleşerek ödenebilir hale gelmesi) ve **Tahsil** (verginin ödenmesi) olarak hükme bağlanmıştır.

Yine aynı Kanun'un 24'üncü maddesinde de ***"Tahakkuku tahsile bağlı vergiler"*** başlığı altında ***"Mahiyetleri itibariyle tahakkuku tahsile bağlı vergilerde, verginin tahsili tahakkuku da içine alır."*** düzenlemesi yapılmıştır.

Tahakkuku tahsile bağlı vergiler, yukarıda belirtilen dört aşamalı vergilendirme sürecinin tek işleme indirildiği vergilendirme şeklidir. Bu sistemde beyanname vermek, bildirim beklemek veya ayrı bir kesinleşme süresi yoktur; **vergi ödendiği (tahsil edildiği) anda tahakkuk etmiş (kesinleşmiş) sayılır.**

Bu tür vergilerin bulunmasının ve uygulanmasının temelinde vergi sisteminde pratiklik yaratmak ve vergi kaybını önlemek yatar. Tahakkuku tahsile bağlı vergilerle ayrıca aşağıdaki hususlar da amaçlanır:

Bürokrasi ve Kırtasiyeciliğin Önlenmesi: Çok küçük tutarlı veya anlık gelişen işlemler için mükelleften beyanname istemek, vergi dairesinin bunu hesaplayıp tebliğ etmesi uzun ve pahalı bir bürokratik yük yaratır.

Vergiye Tabi İşlemlerin Yapısı ve Doğası: Bir sinema bileti alırken veya bir belgeyi noterde onaylatırken uzun sürecek bir vergilendirme sürecinin işletilmesi, işin yapısına ve doğasına aykırıdır. Tahakkuku tahsile bağlı vergilerle işlem gerçekleştiği anda verginin de tahakkuk edip tahsil edilmesi

olanaklıdır.

Vergi Kaybını (Ziyainı) Engellemek: Tahsilatın hemen yapılmaması durumunda takibi zor veya imkansız olan durumlarda, vergiyi doğuran olayın gerçekleştiği anda tahsil edilmesi devletin vergi gelirini garanti altına almaktadır.

Türk vergi sisteminde “*tahakkuku tahsile bağlı vergiler*” uygulamasının genel çerçevesi Vergi Usul Kanunu ile çizilmiş olup, bu şekildeki her bir vergi/harç kendi özel kanununda düzenlenmiştir. Söz konusu vergilerin başlıca örnekleri aşağıda belirtilmiştir.

Eğlence Vergisi (Biletle Girilen Yerler): 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun 22’nci maddesinde, biletle girilen yerlerde verginin bilet bedellerine ekleneceği ve belediye tarafından *özel damga konulması sırasında peşin olarak (anında)* ödeneceği düzenlenmiştir.

Makbuz Karşılığı Alınan Harçlar (Noter, Tapu, Pasaport vb.): 492 sayılı Harçlar Kanunu’na göre alınan harçların, Kanun’un ödeme usullerini düzenleyen maddelerinde (örneğin makbuz karşılığı ödemelere dair hükümlerde), resmî işlemin yapılabilmesi için önceden vezneye yatırılması şart koşulmaktadır. Harç ödendiğinde (tahsil edildiğinde) vergilendirme süreci de tamamlanmış olmaktadır.

Yolcu Beraberi Eşya Gümrük Vergisi: 4458 sayılı Gümrük Kanunu’na ve ilgili Gümrük Yönetmeliği’ne göre tahsil edilmektedir. Yolcuların yanında getirdiği ve muafiyet (vergisiz geçiş) sınırını aşan eşyalar için gümrük memurlarınca maktu (sabit oranlı) bir vergi hesaplanmakta ve bu vergi sınır kapısında makbuz karşılığı anında tahsil edilerek eşyanın ülkeye girişine izin verilmektedir.

Damga Vergisi (Basılı Damga veya Makbuz ile): 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu’nun “*Ödeme Şekilleri*”ni düzenleyen bölümünde (Madde 15 ve devamı), damga vergisinin makbuz karşılığı veya basılı damga konulması şekillerinden biriyle ödenebileceği

düzenlenmiştir. İşlem anında makbuz kesildiğinde vergi hukuken doğmakta, kesinleşmekte ve devamında tahsil edilmektedir.

.